

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0419U004404

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 15-10-2019

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Фера-Клемонца Оксана Юріївна

2. Fera-Klemontsa Oksana Yuriivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 08.00.05

Назва наукової спеціальності: Розвиток продуктивних сил і регіональна економіка

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 30-09-2019

Спеціальність за освітою: Міжнародні економічні відносини

Місце роботи здобувача: ПВНЗ "Карпатський університет імені Августина Волошина"

Код за ЄДРПОУ: 31477568

Місцезнаходження: вул. Гойди, 4, м. Ужгород, Ужгородський р-н., Закарпатська обл., 88000, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): К 61.051.02

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, 46, м. Ужгород, Ужгородський р-н., Закарпатська обл., 88000, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, 46, м. Ужгород, Ужгородський р-н., Закарпатська обл., 88000, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 06.61.33

Тема дисертації:

1. Організаційно-економічні засади продовольчого забезпечення регіону
2. Organizational and Economic Principles of Food Provision in the Region

Реферат:

1. У дисертації визначено ідею сучасної конкуренто-безпекової парадигми продовольчого забезпечення, яка полягає у виокремленні перспективи сфери сільського господарства та її можливостей щодо самозабезпечення населення продовольством. Обґрунтовано сутність пов'язаних функціональних видів діяльності в системі виробництва, які загалом формують сам процес продовольчого забезпечення. Запропоновано спеціалізовану об'єктно-суб'єктну структуру, що має за мету забезпечувати населення якісними продовольчими товарами і формує саму систему продовольчого забезпечення регіону. Охарактеризовано ключові підходи до процесу управління системою продовольчого забезпечення (ринковий, маркетинговий, факторний, інституційний, процесний, системний та організаційно-рівневий). Встановлено, що організаційно-економічний механізм продовольчого забезпечення є сукупністю економічних, організаційних і соціальних відносин у сфері управління процесами продовольчого

забезпечення задля функціонування і розвитку регіональної продовольчої системи. Досліджено та систематизовано вітчизняні та зарубіжні підходи до суті системи продовольчого забезпечення регіону. На основі систематизації та аналізу зарубіжних законодавчих актів щодо забезпечення продовольчої безпеки зроблено висновок, що у нормах чинного законодавства зарубіжних держав закріплено визначення поняття продовольчої безпеки держави, чого ще не закріплено законодавчо в Україні. Встановлено, що зарубіжними країнами робиться акцент на обмеження заходів щодо виготовлення нездорових продуктів харчування і таким чином посилення екологічної і соціальної спрямованості сільського господарства. Досліджено стан та динаміку розвитку сільського господарства регіонів України, зокрема в розрізі тваринництва та рослинництва. Встановлено, що в період з 1995 р. і до 2017 р. в Україні загалом динаміка споживання деяких продовольчих товарів різко знизилась, а деяких навпаки – зросла, що спричинено різними соціально-економічними та політичними чинниками, які мали місце в цей період. За результатами ранжування регіонів на основі визначення питомої ваги кожного регіону у валовій аграрній продукції країни встановлено, що Вінницька, Дніпропетровська, Київська, Полтавська і Харківська області займають перші місця, а Чернівецька та Закарпатська області останні. Проаналізовано стан і тенденції продовольчого забезпечення Закарпатської області в контексті пріоритетів продовольчої безпеки та визначено, що рівень агропродовольчого розвитку є різнорельєфним і в значній мірі зумовлений чітко вираженою просторовою зональністю (низинна, передгірна та гірська природно-економічні зони). Визначено, що в сільському господарстві Закарпатської області задіяно 25,4% економічноактивного населення регіону. За результатами аналізу вітчизняної законодавчої бази встановлено, що основним її недоліком є відсутність законодавчо прописаного, що таке продовольча безпека країни, зокрема неприйняття до сьогоднішнього дня проекту закону України «Про продовольчу безпеку України». Запропоновано модель організаційної структури органу регіональної влади відповідального за продовольче забезпечення населення в структуру якої має бути включені громадські об'єднання, які контролюватимуть та моніторитимуть якість процесу продовольчого забезпечення та маркетингові комунікаційні платформи споживачів продовольчих продуктів. Обґрунтовано роль системи організаційно-економічного механізму продовольчого забезпечення регіону та сформовано його структурно-логічну схему, яка є комплексом економічних, технологічних та організаційних заходів, що здійснюються певними суб'єктами ринку на регіональному та державному рівнях задля задоволення потреб населення продовольчими продуктами. Визначено суб'єкти управління системою продовольчого забезпечення та запропоновано на основі комунікативних маркетингових підходів концептуальну схему можливостей просування продовольчих товарів через мережу Інтернет. Доведено, що в умовах поступової інтеграції української економіки у європейський і світовий простір формування системи продовольчого забезпечення як функції відповідного ринку супроводжується численними трансформаціями та якісними зрушеннями. Враховуючи відповідальність держави перед своїми громадянами за задоволення їхніх інтересів без спричинення деструктивних наслідків для інших соціально-економічних систем, обґрунтовано потребу державного управління системою продовольчого забезпечення регіону шляхом ведення відповідної політики. Розроблено авторську Концепцію регулювання системи продовольчого забезпечення Закарпатської області, в якій обґрунтовано мету, цілі і стратегічні завдання щодо ефективного функціонування системи продовольчого забезпечення регіону у середньостроковій перспективі.

2. The dissertation defines the idea of modern competitive security paradigm of food security, which consists in highlighting the perspectives of the agricultural sector and its opportunities for self - sufficiency of the population with food. The essence of the related functional activities in the production system, which generally form the food supply process itself, is substantiated. A specialized entity-subject structure is proposed, which aims to provide the population with quality food products and forms the very food system of the region. Key approaches to the process of managing the food security system (tradable, marketing, factorial, institutional, process, systemic and organizationally leveled) are characterized. The organizational and economic mechanism is determined as a certain set of economic, organizational and social relations in the field of management and regulation of the food supply processes purposed to ensure development and functioning of both national and regional food systems. Domestic and foreign approaches to the essence of the region's food security system have been researched and

systematized. Based on the systematization and analysis of the foreign legislation on food security, it is concluded that the norms of the current legislation of foreign states stipulate the definition of the concept of food security of the state, which is not yet enshrined in Ukraine. It is established that the restricting measures to produce unhealthy food are greatly emphasized in foreign countries, thus enhancing the environmental and social orientation of agriculture. The state and dynamics of agricultural development in the regions of Ukraine, particularly animal husbandry and crop production, are investigated. It is found that in Ukraine during the period from 1995 to 2017, in general, the dynamics of certain foodstuff consumption decreased sharply and the consumption of another foodstuff, on the contrary, increased, owing to various socio-economic and political factors that took place during this period. According to the results of the regions ranking based on the determination of the share of each region in the gross agricultural production of the country, it is established that Vinnytsia, Dnipropetrovsk, Kiev, Poltava and Kharkiv regions occupy the first place, and Chernivtsi and Zakarpattia regions last. The state and tendencies of food supply of the Transcarpathian region in the context of food security priorities are analyzed, and it is determined that the level of agro-food development is varied and to a large extent caused by clearly expressed spatial zoning (lowland, foothills and mountainous natural and economic zone). It is determined that 25.4% of economically active population of the region is involved in agriculture of Transcarpathian region. On the basis of the legislative framework analysis it is established that to date there exist no basic law in Ukraine determining the legal, economic and organizational principles of the state aimed at protecting national interests and guaranteeing food security of the individual, society and Ukrainian state towards external and internal threats, and the responsibility of the state for the proper level of nutrition of the population, i.e. the Law of Ukraine «On Food Security of Ukraine». The model of organizational structure of the regional authority responsible for food supply to the population is proposed, which should include public associations that will control and monitor the quality of the food supply process and marketing communication platforms of food consumers. The role of the system of organizational and economic mechanism of food supply of the region is substantiated and its structural and logical scheme is formed, which is a complex of economic, technological and organizational measures, that are carried out by certain market actors at the regional and state levels in order to satisfy the food needs of the population. The subjects of food security system management are identified and a conceptual scheme of the possibilities of promoting food products via the Internet is proposed based on the communicative marketing approaches. It is proved that in the conditions of gradual integration of the Ukrainian economy into the European and world space the formation of the food supply system as a function of the relevant market is accompanied by numerous transformations and qualitative changes. Considering the responsibility of the state to its citizens for satisfying their interests without causing destructive consequences for other socio-economic systems, the need for state management of the region's food security system by conducting appropriate policies is substantiated. The author's concept of regulation of the food supply system in the Transcarpathian region is developed, which substantiates the purpose, goals and strategic objectives for the effective functioning of the food supply system of the region in the medium-term perspective.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Приходько Володимир Панасович
2. Prykhodko Volodymyr Panasovych

Кваліфікація: д. е. н., 08.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Іртишева Інна Олександрівна
2. Irtysheva Inna O.

Кваліфікація: д. е. н., 08.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Попадинець Назарій Миколайович

2. Popadynets Nazariy Mykolayovych

Кваліфікація: к. е. н., 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Пітюлич Михайло Михайлович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Пітюлич Михайло Михайлович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.